

EHITUS

Üha enam on hakatud
välisturgudel tegutsema

ASI Merko Ehitus juhatuse esimehe **Andres Trinki** sõnul on Eesti peamised eksporditurud Soome, Rootsi ja Norra heas seisus. ▶ 4-5

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 4. august 2017 nr 138 (5736) 3 eurot

Häcker
kitchen.germanMade.

BORA

Köögi revolutsioon 2.0

www.haecker.ee

Pärnu mnt 126, Tallinn
info@haecker.ee

Raatuse 18, Tartu
tartu@haecker.ee

Hommiku 1, Pärnu
parnu@haecker.ee

e-autoline

USALDUSVÄÄRNE PARTNER AASTAST 1998 • ÜLE 100 SÕIDUKI KOHAPEAL

Audi Q7 TDI

Hind: **59 000 EUR**
Esmane registreerimine: **2015. a**
Spidomeetri näit: **60 402 km**
Värv: **must**
Garantii kuni: **07.2020**

Volkswagen Tiguan 4Motion TDI

Hind: **13 990 EUR**
Esmane registreerimine: **2012. a**
Spidomeetri näit: **189 510 km**
Värv: **pruun**

BMW 535dA xDrive M-paket

Hind: **32 800 EUR**
Esmane registreerimine: **2013. a**
Spidomeetri näit: **200 042 km**
Värv: **must**

Audi Q7 S-Line

Hind: **15 800 EUR**
Esmane registreerimine: **2008. a**
Spidomeetri näit: **280 523 km**
Värv: **sinine (Mugello Exclusive)**

BMW 523IA

Hind: **17 200 EUR**
Esmane registreerimine: **2010. a**
Spidomeetri näit: **125 793 km**
Värv: **hall (hele)**

Volkswagen Multivan Highline 4Motion BiTDI

Hind: **54 800 EUR**
Esmane registreerimine: **2017. a**
Spidomeetri näit: **7 800 km**
Värv: **must (Deep)**
Garantii kuni: **04.2021**

BMW X6 M

Hind: **93 000 €**
Esmane registreerimine: **2015. a**
Spidomeetri näit: **23 227 km**
Värv: **sinine (Long Beach Blue)**

Lexus SC430

Hind: **12 200 EUR**
Esmane registreerimine: **2004. a**
Spidomeetri näit: **81 300 km**
Värv: **pruun (hele)**

Audi A4 Limousine Quattro S-line TDI

Hind: **42 500 EUR**
Esmane registreerimine: **2015. a**
Spidomeetri näit: **14 100 km**
Värv: **hall (Daytona)**
Garantii kuni: **12.2020**

BMW X5 M-paket SD

Hind: **16 800 EUR**
Esmane registreerimine: **2008. a**
Spidomeetri näit: **160 323 km**
Värv: **must (Sapphire)**

Toyota Hilux Double Cab SR+

Hind: **23 000 EUR**
Esmane registreerimine: **2014. a**
Spidomeetri näit: **113 173 km**
Värv: **must**

Land Rover Range Rover Supercharged

Hind: **26 800 EUR**
Esmane registreerimine: **2010. a**
Spidomeetri näit: **134 500 km**
Värv: **must**

AUTODE VÄLJAOSTU JA VAHETUSE VÕIMALUS. KÜSI PAKKUMIST!

e-autoline.com

Mäepealse 21a, 12618 Tallinn. Tel 672 6726

INTERVJUU

“Me ei kuluta aega eelse päeva analüüsimisele”

“Me oleme valmis koostööd tegema kõigiga, kellel on seaduslik õigus Tallinna linnas olla, elada ja tarbida, sealhulgas Edgar Savisaar,” ütleb valimisliidu Tegus Tallinn asutaja Urmas Sõõrumaa. ▶ 6-7

INVESTOR

Analüütikud said Apple'ilt ninanipsu

Pärast seda, kui Apple oodatust paremad teise kvartali tulemused avaldas, rallis aktsia ligi 6 protsenti. Investoril on hea teada, et telefonimüügi kõrval on Apple'il ka teenuste osa korralikult käima saanud. ▶ 14-15

PANE TÄHELE

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

26. juunist kuni 18. augustini ilmub Äripäev esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Veebilehel www.aripaev.ee värsked majandusuudised iga päev!

PÄEVA TEGIJA ▲

Madis Müür teenis 50 000 kuus

Väikeinvestor **Madis Müür** suurendas oma investeerimisportfelli väärtust juulis ligi 50 000 euro võrra. Tegemist on paberil ehk realiseerimata ning maksueelse kasumiga, aga tubli tulemus on see igatahes! Aasta algusest enam kui 35% suurus tootlust teeninud Müüril on aktsiaid eraisikuna ja OÜ alt ligemale 170 000 euro väärtuses ja lisaks on ta investeerinud idufirmade börsi Funderbeam kaudu alustavatesse ettevõtetesse.

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 4. august 2017
nr 138 (5736) 3 eurot

EUR/USD
1,1829 ▲

USD/EUR
0,8454 ▼

EUR/SEK
9,5918 ▼

EUR/RUB
71,8059 ▼

NordPool
30,11 ▼

Euribor
-0,273 ▼

EHITUS

Visad vallutajad

Üha vähenenud ehitusmaht Eestis sunnib ettevõtjaid aina rohkem otsima pakkumisi piiri tagant, kuid laienemine on raske ja nõuab suurt pingutust. ▶ 4-5

▲ Maru Ehituse juhi Peeter Nõlvaku sõnul on nende eesmärk kasvada ühel päeval Soomes alltöövõtjast peatöövõtjaks. FOTO: ANDRAS KRALLA

LÜHIDALT

Uute sõiduautode müük kasvas ka juulis

Eestis kasvas uute sõiduautode müük juulis 4,9%, tarbesõidukite osas toimus kerge langus, vahendas Autode Müügi- ja Teenindusettevõtete Eesti Liit (AMTEL).
Juulis müüdi Eestis 2018 uut sõiduautot ehk 94 rohkem kui möödunud aastal. Seitsme kuu kokkuvõttes on klientidele üle antud 15 350 uut sõiduautot, mis ületab mullu sama perioodi müügi 12,2% võrra.
Automarkidest on jätkuvalt populaarseim Toyota, neid müüdi 344. Järgnesid Skoda 234 ja Volkswagen 165 müüdüd sõiduautoga.

Eesti ootab kõrgeid majandusnäitajaid

Läinud reedel avaldas Rootsi teise kvartali majanduskasvu näitaja, mis ületas paljude analüütikute ootusi pika puuga: Rootsi SKP kasvas kvartaalses võrdluses 1,7 protsenti ja aasta baasil 4 protsenti.
Statistikaamet avaldab Eesti teise kvartali SKT kasvu 31. augustil. Postimehega rääkinud majandusanalüütik Heido Vitsur ütles, et Rootsi edu tootab head ka Eestile, kuna kuningriigi mõju meie majandusele on väga tugev. Lisaks toetab Rootsi kasv Soomet, mis peaks kasvama Eesti firmade eksporti Soome turule.
Vitsur ei arva, et teise kvartali kasv tuleb suurem kui esimese kvartali 4,4 protsenti, aga see tuleb ilmselt hea.

Riik otsib Tallinna lahe hiidlainetele lahendust

Majandusministeerium uurib koos Harju maavalitsuse ja veeteede ametiga, millised on võimalused piirata Tallinna lahel suurte laevade liiklust, mis tekitab vahel ohtlikke laineid, vahendas ERRI uudisteportaal.
Näiteks jõuavad merelt Lennusadamasse hiidlained kolm korda päevas, kui saabub kiirkatamaraan HSC Express kaubamärgiga Viking FSTR. Aegna saarele aga jõuavad hiidlained siis, kui Viking FSTR ja Tallinki kiirlaev on samal ajal Aegna traaversis.
Veeteede amet on laevafirmadele teinud ettepaneku muuta graafikuid nii, et laevad ei saaks ühel ajal Aegna traaversisse. "Küsimus on mõnes minutis," sõnas ameti peadirektor Rene Arikas. Ta tõdes, et Tallinna sadamad on kehvasti ehitatud ja halvasti kaitstud.

POLIITIKA

Lauri Laasi on endiselt Kesknädala väljaandmise taga

Juba 2015. aasta lõpul kriminaalkuriteos süüdi jäänud ning seejärel riigikogust lahkuma pidanud Lauri Laasi on endiselt nii Keskerakonna liige kui ka juhhib partei hääletoru Kesknädala väljaandjat MTÜd Vaba Ajakirjandus.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Äripäev

Mittetulundusühing Vaba Ajakirjandus jäi eelmisel aastal 6100 euroga kahjumisse, kui ettevõtlusest teeniti tulu ligi 65 000 eurot ning kulud küündisid 71 000 euroni. Vaba Ajakirjanduse majandusaasta aruandes on mulluse tegevuse peasuundadena nimetatud Kesknädala väljaandmist, veebikeskonna arendamist, Kesknädala esindamist ja tutvustamist Tallinna Televisiooni saatesarjas "Meedia keskpunkt" ning tööd Kesknädala välisautoritega.

"Kesknädalas saavad sõna poliitikud, ühiskonnategelased, ajakirjanikud, arvamuslimidrid ja kirjanikud, kellest mitmel oli probleeme oma arvamusel ja artiklite avaldamisega peamiselt parempoolses meedias," märkis mittetulundusühingu juhatuse liige Lauri Laasi majandusaasta aruandes.

Laasi on endine riigikogu liige, kes 2015 novembris jõustunud kohtuotsusega mõisteti koos Priit Toobaliga süüdi Ivor Onksioni eraviisilisele jälitustegevusele kihutamises. Samast ajast on pärit ka Keskerakonna kriminaalkaristus – koos Toobaliga mõisteti erakond süüdi ametialases võltsimises. Laasile määrati toona karistuseks üheksa kuud vangistust, mida ei pöörata täitmisele, kui ta ei pane kolme aasta jooksul toime uut tahtlikku kuritegu.

Partei ei hülg

Hoolimata kriminaalkaristusest pole Laasi Keskerakonnast ega ka Kesknädala väljaandmise juurest lahkuma pidanud.

▲ Keskerakondlane Lauri Laasi (paremal) 2014 suvel Harju maakohtus. FOTO: ANDRES HAABU

» See pole mingi "tiksuja" amet, vaid reaalne töö ning seetõttu ma hindan teda. Näha on ka, et Laasit see teema huvitab.

Arvo Sarapuu

Eelmise aasta jaanuarist on ta palgal Tallinna linnale kuuluvas ASis Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus arendusjuhina. Konkurssi sellele ametikohale ei korraldatud, sest parteikaaslasest tollase abilinna-

pea Arvo Sarapuu kinnitusele seda tegema ei pidanud.

"See pole mingi "tiksuja" amet, vaid reaalne töö ning seetõttu ma hindan teda. Näha on ka, et Laasit see teema huvitab," kiitis Sarapuu siis Laasi uut väljakutset.

Tallinna linnavalitsus määras Laasi läinud sügisel ka Tallinna keskkonnaameti hallatava asutuse Tallinna Energiaagentuur saastva energia nõukogu liikmeks. Selleks suurendati nõukogu ühe liikme võrra, 13-liikmeliseks. Nõukogu esimees oli Sarapuu.

Tallinna Energiaagentuuri põhiülesanne on Tallinna linna saastva energiamajanduse planeerimine ja arendamine.

ÜHISRAHASTUS

Tähtaeg juba teist korda lõhki

INDREK MÄE
indrek.mae@aripaev.ee

Paar nädalat tagasi kirjutas Äripäev, et ühisrahastusplatvorm EstateGuru pikendas kahe kuu võrra hapuks läinud Toome puistee laenu. Nüüd on ka see tähtaeg möödas, kuid raha pole tagasi makstud.

"Nagu karta oli, läks EstateGuru Toome puistee projekt üle juba edasilükatud tähtaja, milleks oli 28. juuli," pahan-das üks Äripäeva lugeja. "Samuti ei ole firma mingit informatsiooni andnud – tundub, et esimene must lammas jõuab meile järjest lähemale," nentis anonüümseks jääda soovinud vihjesaaja. Ta lisas, et kuna investoritele informatsiooni ei jagata, siis ta kahtleb, kas ühisrahas-

tusplatvorm on ikka arendaja-ga pidevalt kontaktis, ning muretses, et projekt libiseb EstateGurul käest.

Toome puistee arendus kaasas EstateGuru 294 investorilt 224 000 eurot, et omandada ja edasi arendada Nõmmel asuvat villat. Plaan oli see hiljem müüa või rendile anda. Laenu ja tagatisvara suhe on seejuures 69 protsenti ning see on tagatud esimese järgu hüpoteegiga. Lisaks andis laenuvõtja esindaja kogu laenusumma ulatuses isikliku käenduse. Investoreitele pakuti sellistel tingimused 12protsendilist tootlust.

EstateGuru tegevjuhi Marek Pärteli kinnitusele vastab tõele, et Toome puistee laenu tagasimakse tähtaeg möödas. "In-

vestoreid on olukorrast teavitatud ning meeskond tegeleb selle laenuga ja vajadusel kasutab juriidilisi meetodeid," märkis ta. "Toome puistee laenu on korralikult tagatud ja EstateGuru meeskond muretsemiseks põhjust ei näe," lisas Pärtel.

Lahendust otsitakse

Pärtel kinnitas, et investoreid teavitatakse arengust EstateGuru infosüsteemi kaudu ja olukord lahendatakse nende huvidest lähtuvalt. "Praegu peame laenuvõtjaga läbirääkimisi, et leida sõbralik lahendus," selgitas ta. "Juriidiliselt on meil võimalik seda laenu ka pikendada," ei välistanud Pärtel võimalust, et investoritel tuleb siiski oma raha veel mõnda aega oodata.

EstateGuru juht rõhutas, et Toome puistee probleemi kõrval on nende platvormil ka palju positiivset ning see ei tohiks negatiivsete uudiste varju jätta. "EstateGuru ajalooline tootlus investorile on kinnisvaraga tagatud laenudest kõrgeim Euroopas – 12,43 protsenti," tõi Pärtel välja. "Samuti pole meie platvormi kaudu kaotatud ainsatki eurot."

Pärtel on EstateGuru tuleviku suhtes lootusrikas. "Ehitame EstateGurust uut TransferWise'i või Taxifyd ning numbrid räägivad enda eest," rääkis ta. "Avasime leedukeelse portaali ning nüüd on meil esindatud juba viis keelt, samuti valmistame ette paari uue suure turu avamist," loetles Pärtel.

Ennevalmistatud kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötulis
kaubaalused.com
Telefon 51 05 565
investor@investor.ee

UC RENT
ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELGID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE
RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS
tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

ARVUTIKIIRABI
• ARVUTITE HOOLDUS JA REMONT
• HOOLDUSLEPINGUD
• SERVERITE MÜÜK JA LAHENDUSED
• ARVUTITE JA LISASEADMETE MÜÜK
Asume: Riia 130, Tartu
Telefon: +372 55 962988
E-post: info@abi.ee
Veeb: http://www.abi.ee
E-pood: http://pood.abi.ee
Meie teame lahendusi teie arvuti probleemidele!

KAUBANDUS

Veebipoe Kaup24 emafirma võib Varssavi börsile minna

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Eesti veebipoe Kaup24 omanikfirma Pigu.It võib lähiaastatel oma Poola omanikust lahku lüüa ning on võimalik, et minnakse börsile, kirjutas eelmisel nädalal Leedu äri-leht Verslo Žinios.

Praegu kuulub Balti veebipoeturu suurima tegija enamusosalus Poola firmale MCI. Pigu vähemosalus on mitme Leedu ärimehes käes.

Poolakad võivad aga lähiaastatel ärist väljuda. Üks variant on teha ka avalik pakumine ja Pigu börsile viia.

52,9

miljonit eurot oli eelmisel aastal Leedu ettevõtte Pigu.It kontserni ettevõtete käive.

Verslo Žiniosesega kõnelenud ekspertide sõnul pole plaanides iseenesest midagi üllatavalt, ent kõheldakse, noteerida firma Varssavi börsil.

Pigu kontserni ettevõtete käive oli mullu 52,9 miljonit eu-

rot. Ketti kuuluvad kauplused kõikides Balti riikides. Eestist kuulub Leedu ettevõttele firma DLB Trading, mis käitab veebipoodi Kaup24.

DLB viimane esitatud majandusaasta aruanne käsitles perioodi 2015. aasta jaanuarist 2016. aasta märtsini. Firma käive oli päris korralik, ent saadi tugevat kahjumit. Nimelt oli Kaup24 omanikfirma müügitulu 5 miljonit eurot, ent puhaskahjum koguni 402 025 eurot. Aasta varem oli kahjum peaaegu sama suur, nii et ka ettevõtete omakapital oli majandusaasta lõppedes negatiivne.

POLIITIKA

Savisaar: ajaloonõuniku kohta pole mul olnudki

“Jah, me tuleme välja Savisaare ja Ivanova nimekirjaga,” lubab Keskerakonna endine juht Edgar Savisaar sügisel kohalikel valimistel üles astuda koos riigikogu liikme Olga Ivanovaga.

Õhtulehega vestelnud Savisaar nentis, et tema nimekirja on veel nimetu. “Mingit kindlat nime sellel pole veel,” ütles Savisaar. “Hetkel on see Edgari ja Ol-

ja nimekirja. Muidugi me peame sellele mingi nime välja mõtlema, aga sellega on õnneks veel natuke aega.”

Seda, et Keskerakond temalt palgalise ajaloonõuniku kohta ära võtab ja tema majandusliku toetamise lõpetab, Savisaar ei pelga. “Mida ma kaotan? Mul ei ole mitte midagi kaotada. Kõik, mida mul on kaotada, see on minevik. No mis siis. Mul ei

olegi sisuliselt seda ajaloonõuniku kohta mitte kunagi olnudki,” tunnistas Savisaar.

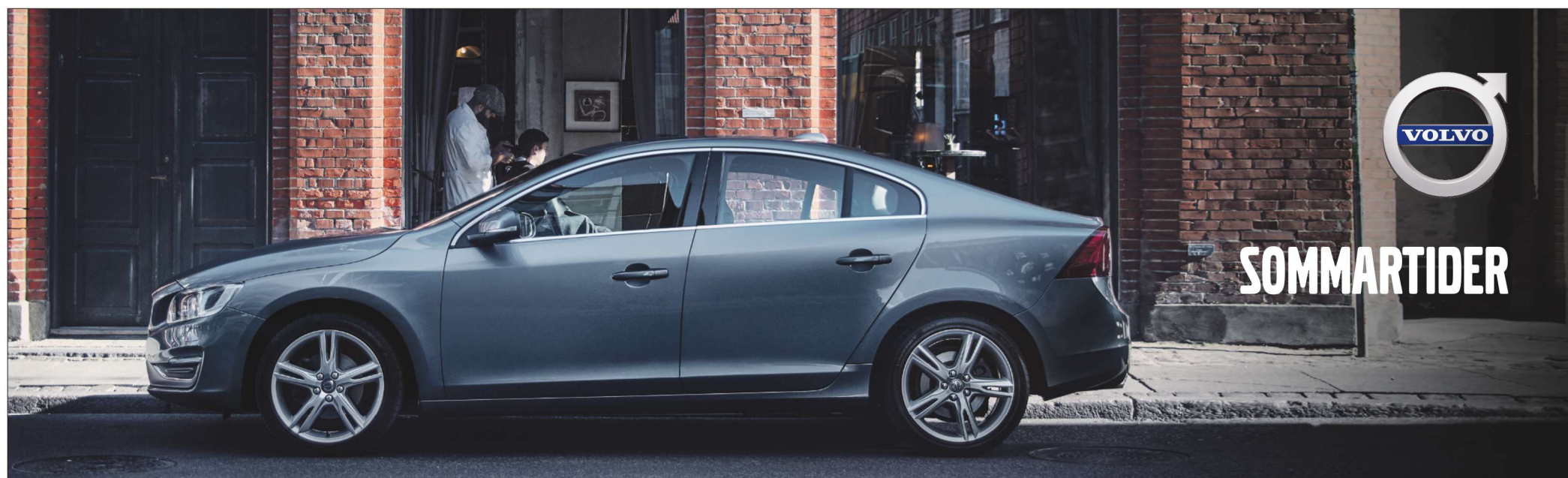
Aasta alguses teatas Keskerakond, et Savisaarest sai partei ajaloonõunik. Meedias oli juttu Savisaarele 3500 euro maksimisest kuus, erakonna toonane peasekretär Jaak Aab kostis, et lepingus on tema palganumber siiski väiksem.

ÄRIPÄEV.EE

TORMIS: KALJUSTE: JALAKAS: SÜNNISÕNAD

Suurvormi taastulek
Noblessneri valukojas
2.08 / 3.08 / 4.08 /
5.08 / 7.08 / 8.08
kell 19:00

Piletid Piletilevist ja
Von Krahli Teatri
kodulehelt

SOMMARTIDER

Sommartider suvepakumise varustuses:

- 6-käiguline automaatkäigukast
- Metallikvär
- Sensus Connect ja High Performance helisüsteem
- Sensus Navigation navigatsioonisüsteem
- ABL Active Dual-Xenon tehnoloogiaga esituled
- Seisusoojendi taimeriga
- jpm.

Naudi suveaega skandinaavialikult sportliku **Volvo S60** roolis.

Erivarustuses **Volvo S60 R-Design T4**
Kuumakse **246 €**
Suvine soodushind **30 900 €**

Vaata lisa
VOLVOCARS.INFOAUTO.EE

Tähelepanul Tegemist on finantsteenusega. Enne lepingu sõlmimist soovime Teil tutvuda finantsteenuse tingimustega, konsulteerida spetsialistiga ning tutvuda kredidi kulukuse määra näidistega! Teenuse pakkuja on Swedbank Lising AS. Kredidi kulukuse määr on 2,30 % aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 25.750,00 € + km, sisselask 22%, jääkväärtus 35%, periood 5 a. Lepingutasu 200 €, intress 6 kuu Euribor + 1,99% a (20.06.2017 oli 6 kuu Euribor - 0,271%;Euribori negatiivne väärtus loetakse võrdseks nulliga; Euribor võib muutuda iga 6 kuu järel), tagasimaksete summa 21.742,34 €. Kredidi kogukulu on 21.800,90 €. Kohustuslik sõlmida ka kasko- ja liikluskindlustus. Kindlustamise kulud ei ole kredidi kulukuse määra arvutamisel arvesse võetud.
Sommartider sooduspakumise kaasne varustus: alarm, 18" IXION valveljed, digitaalne 8" TFT väriline näidikuteplokk, Bluetooth Handsfree, parkimisradarid ees ja taga, LED päevasõidutuled, Home Safe valgustus, tuled pesurid, pimestamisvastased tahavaatepeeglid sees/väljas, valgustusega peeglid päikesesirmides, ambient sisevalgustuspakett, R-Design sisedekoor, R-Design kokkuklapivad valgustusega küljepeeglid, R-Design iluvõre, R-Design summutitorud, R-Design multifunktsionaalne nahkrool, R-Design käigukanginupp, valgustusega, R-Design tekstiilmatted, R-Design pedaalid, tagaspoiler, elektrooniline kahetsooniline kliimaseade, Clean Zone interjööri pakett, salongi õhuniiskuse sensor, vihmasektor, Stop/Start, pardakompuuter, City Safety aktiivturvalisuse süsteem, adaptiivsed pidurituled, SIPS turvapadjad, püsikiirushoidja, reguleeritav kiruspiir, mäkketõusu paigaltvõtu abi, nubuktekstiil/perforeeritud R-Design nahksisu, must laepolster, elektriliselt reguleeritav nimmetuoli, soojendusega esistmed, automaatse üles/alla funktsiooniga elektrikliinad kõikidel ustel, sportveermik, rehvirõhu kontrollisüsteem, ajutine varuratas.
Pildid on illustriatsioonid. CO₂-heide: 102 -179 g/km; Keskmine kütusekulu: 3,8-7,8 l/100 km; Pakumine kehtib kuni 30.09.2017

Info-Auto

TALLINN Järve Pärnu mnt 232 tel 671 0020 infoauto@infoauto.ee
TARTU Turu 27 tel 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt 89a tel 447 2777 parnu@infoauto.ee

volvocars.infoauto.ee
facebook.com/infoautovolvo

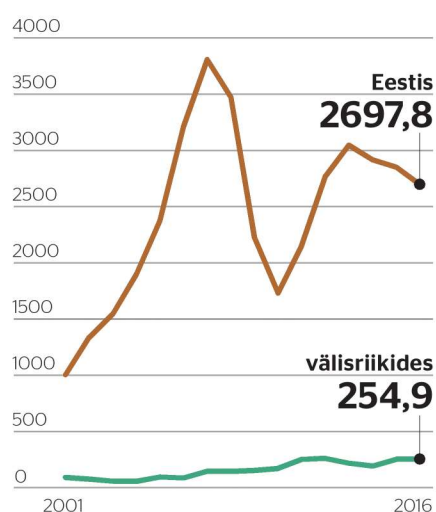
„Tuleb aastaid vaeva näha selleks, et sind hakataks usaldama ja kohalikega võrdväärseks vaatama.“

► Peeter Nõlvaku sõnul on müük teisel pool piiri parem, aga ka raskem. FOTO: ANDRAS KRALLA

STATISTIKA

Viimastel aastatel ehitus välismaal kasvavas joones, kodumaal langevas

ehitustööd miljonites eurodes

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

EKSPORT

Ehitusettevõtjad proovivad õnne välismaal

Esimeses kvartalis langes ehitusturu maht kodumaal enam kui 40 miljoni euro võrra. Kasvamiseks vaatavad ehitusettevõtted üha rohkem välismaa poole.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Äripäev

Kui eelmise aasta esimeses kvartalis tehti ehitustööd välisriikides 36,6 miljoni euro eest, siis selle aasta esimeses kvartalis tehti neid oluliselt rohkem – 55 miljoni euro eest. Ehitustööd Eestis aga vähenesid – selle aasta esimeses kvartalis ehitati kodumaal 41,5 miljoni euro eest vähem kui möödunud aastal samal ajal.

Sel aastal aga loodetakse ehitusmahtu taas kasvada. Suurem võimalus selleks näib olevat välismaal, kuigi kõige kergem töö see pole.

Välisurgudel käib kõva võitlus

Maru Ehituse tütarettevõtete ja ekspordi juht Peeter Nõlvak sõnas, et kuigi ka nende välisurgude maht kasvab, ei tähenda see veel, et teisel pool piiri läheb müük lihtsamalt kui koduturul. Vastupidi, pigem on just keerulisem, tõdes Nõlvak. Nimelt on igas riigis oma nõuded ja võõrsilt tulijaid

kontrollitakse oluliselt rohkem kui kohalike. „Läbi sõrmede kuskil ei vaadata,“ ütles Nõlvak.

Samuti tuleb ekspordival ehitusettevõttele tema sõnul tunnustada kõiki töömehi ja juhte, kes on nõus kodust eemale välisriiki tööle minema. Kuigi välisurgude ehitustööde marginaalid on Nõlvaku sõnul palju suuremad kui Eestis, on ka konkurents mujal suurem. „Tuleb kõvasti võidelda,“ ütles ta.

Maru Ehituse tegutseb peamiselt Soomes, aga ka Rootsis. Kuna mõlema riigi majandus kasvab, siis mõjutab see ka Eestit palju. „On näha, et ehituseksport kasvab. See aga tähendab, et ekspordi tegemine on usalduse võitmine,“ rääkis Nõlvak. „Tuleb aastaid vaeva näha selleks, et sind hakataks usaldama ja kohalikega võrdväärseks vaatama,“ lisas ta. Enamik Eesti ehitusettevõtteid on tema sõnul Soomes alltöövõtjad, kuid nii nagu paljud teisedki, loodab Maru Ehitus ühel päeval Soomes ka peatöövõtjaks saada.

Kuigi Maru Ehitusel ehitustööde osakaal Soomes ja Rootsis kasvab, ettevõtte Nõlvaku sõnul praegu mujale ei vaata. „Oleme uurinud küll Norra turu kohta, kuid meil on Soomes-Rootsis tegemist küll. Ei ole mõtet

„Kui töäjõud maksab palju, siis lähevad tööd kallimaks. Üks hetk lähevad siis ka hinnad kõrgemaks.“

Sven Pertens hoiatab hinnatõusu eest, mille toob kaasa kvalifitseeritud tööjõu puudus.

end veel rohkemate turgude vahel killustada,“ selgitas ta. Maru Ehituse ekspordi osakaal kogukäibest on olnud mitu aastat 25%. Selle aasta prognoos näeb aga ette, et osakaal tõuseb 30%ni. Müügitulu ise kasvas ettevõtte mullu 56%.

Hinnad liiga madalad

TREV-2 Grupp ASI juhataste liige Sven Pertens märkis, et viimastel aastatel on küll ehitusmaht Eestis langenud, kuid sel aastal on tunda mahu märgatavat kasvu. „Tallinna linn on kraanasiid täis ja midagi toimub,“ ütles ta. Samuti viiakse ellu mitut suurt infrastruktuuri projekti. „Ehitusturg on sisenenud langusele järgnevasse faasi, mis teeb kõiki ärevaks,“ ütles Pertens. Ärevaks teeb see sellepärast, et erinevalt mahu kasvust on ehitushinnad samaks jäänud. „Turul olijatele tekitab see ebakindlust,“ sõnas Pertens. Hinnaseisak pole aga jätkusuutlik, mistõttu usub Pertens, et varsti peavad ka hinnad tõusma. „Kui hinnatase ei muutu, hakatakse kvaliteedi pealt kokku hoidma. Mõni ettevõtte läheks pankrotti,“ rääkis ta. Hinnatõus ei saa tulemata jääda ka seetõttu, et kvalifitseeritud tööjõu leidmine on üha süvenev probleem. „Kui töäjõud maksab palju, siis lähevad tööd ka ettevõttele kallimaks. Üks hetk lähevad siis ka hinnad kõrgemaks,“ selgitas Pertens ja lisas, et nii nagu Eestis, on märgata elavnemist ka välisurgudel. TREV-2 müüb välisurgudele vähe ja tegutseb peamiselt Eestis.

ASI Merko Ehituse juhataste esimehe Andres Trinki sõnul on viimastel aastatel Eesti ehitusturu kasvumootoriks olnud eelkõige Tallinna ja Tartu korteriturg, aga ka ärikinisvara arendusprojektid ja riigihanked. Lähiaastatel peaks suureneva teedeehitus.

Trink märkis, et Eesti peamised eksporditurud Soome, Rootsi ja Norra on olnud suhteliselt heas seisus ja hulk Eesti alltöövõtjaid ja materjalitootjaid on suunanud oma tegevuse sinna. Ka peatöövõtjad on üha enam hakanud välisurgudel tegutseda. Kuna aga ehitusturg on väga hinnakeskne, saavad konkurentsieelise need, kes suudavad objekti odavamalt valmis ehitada.

Trink lisas, et Merko tegutseb aktiivselt kõigis kolmes Balti riigis ehituse peatöövõtjana. Samuti arendab ta Balti riikides kinnisvara ja teeb Norras üldehitust. „Hea meel on sellest, et kõigil meie koduturgudel nägime esimeses kvartalis ärimahu kasvu. Töötame selle nimel, et see jätkuks,“ ütles ta.

Pilt turgudel on Trinki sõnul üsna kirju. Näiteks ootavad nad Riias, et korterituru nõudlus jõuaks Tallinna ja Vilniuse tasemele. Norras seevastu on viimasel paaril kuul eluasemeturul hinnad langenud ja ilmselt see jätkub. Leedus ootab Merko turule rohkem riigihanked. „Eestis ilmselt uute ärikinisvaraobjektide lisandumine mõneks ajaks vaibub ja tegevusmaht kasvab infrastruktuuri poole. Siinsel korteriturul näeme kasvu aeglustumist, ent samas nõudluse püsimist hea elukeskkonna järele,“ ütles ta.

◀ Irest Ehituse omaniku Rein Kiudsoo sõnul on mõttetu Venemaale õnne otsima minna.

FOTO: ERIK PROZES

Edukas ehitaja jäi Venemaal hätta

Irest Ehituse põhiklient Venemaal lahkus turult ja jättis Eesti ehitusettevõtte idanaabrite juures raskesse seisu.

Irest Ehitus on Venemaal ehitanud 2001. aastast alates. 2014. aastaks oli ettevõtte saanud üheks suurimaks Eesti ehitajaks Venemaal. Eelmise aasta lõpus lahkus aga Venemaa turult Irest Ehituse põhiklient, Soome firma Kesko. "Kuna olime Kesko spetsialiseerunud, siis otsime nüüd uusi kliente, aga Venemaal pole olukord eriti rõõmus," ütles Irest Ehituse omanik Rein Kiudsoo.

Põhikliendist ilmajäämine

mõjub Kiudsoo sõnul ettevõttele korralikult, vähendades müügitulu umbes poolteist korda. Ettevõtte eelmise aasta käive oli 12,2 miljonit eurot, olles aastaga kasvanud 18%. Venemaal kliendi kaotamise tõttu keskendub Irest Ehitus taas rohkem Eesti turule.

Väga keeruline, ei soovita

"Loodan, et saame omale Venemaal uued kliendid, peab ikka positiivselt mõtlema," ütles Kiudsoo. Teistesse riikidesse mineku peale pole Kiudsoo enda sõnul isegi mõelnud. "See on väga keeruline," ütles ta. Kui-

gi ta ise loodab Venemaal tegevust ikka jätkata, teistel Kiudsoo Venemaa poole vaadata ei soovi. "Venemaale tasub minna siis, kui on mingi kindel välismaa klient kindlate objektidega. Täna sel päeval on sinna mõttetu õnne otsima minna," rääkis ta.

Nimelt ei tasu tema sõnul Venemaal kohalikke tellimusi vastu võtta, kuna need ei tasu end ära. "Kui soomlastel oli kindel printsiip, et nad on nõus maksma kindla asja eest rohkem, siis venelastel on vastupidi. Neid ei huvita kvaliteet absoluutselt, vaid tahavad ehitust võimalikult odavalt saada."

Aastal 2014 rääkis Kiudsoo, et on saavutamas Venemaal soovitud eesmärki ja on jõudnud ehitusmahuni, mille juhtimist suudab veel piisavalt kontrollida. Tolleks ajaks oli Irest Ehitusel Venemaal kaks suurt lepingut, mis hõlmasid kumbki ligi 12 000 ruutmeetrise keskuse ehitamist. Esimene on Soome firma Kesko toidukauplus K-Ruoka ja teine K-Rauta ehitusmaterjalide pood. Kuigi tellija palvel ei saa Kiudsoo kummaagi ehituslepingu hindu avaldada, kinnitas Irest'i juht toona, et need jäävad kümne miljoni euro kanti.

TEEME LAO TÜHJAKS!

Lisaks hulganisti saalinäidiseid hea hinnaga

- Kampaania kestab alates 03.08.2017 kuni kaupa jätkub -

MIAMI KOMPLEKT **499 €** (849 €)

Diivan + 2 tugitooli ja diivanilaud kvaliteetsest polyrottangist. Saadaval piiratud koguses!

SINU VÕIT 40%

SICILIA KOMPLEKT **138 €** (345 €)

Saadaval piiratud koguses!

SINU VÕIT 60%

PARIS & NICE SÖÖGIKOMPLEKT **389 €** (865 €)

Saadaval piiratud koguses!

SINU VÕIT 55%

Masku kauplused asuvad:

Masku Tallinn

Smuuli tee 43 / Peterburi tee 62A, Tallinn
E-R 10-20; L 10-18; P 10-16
Tel.: 633 8929

Piltidel on illustreeriv tähendus.

Masku Tartu

Jõe Keskus, Sõbra 58, Tartu
E-R 10-19; L 10-16; P 10-16
Tel.: 776 3067

masku.ee

PALK

Soome börsifirmade juhtide teenistus kerkis

Soome börsiettevõtete juhtide palgad ja boonused on tõusnud viis aastat järjest ning löid läinud aastal järjekordseid rekordeid, kirjutab Helsingin Sanomat.

Kui keskmise soomlase aastapalk tõusis mullu 475 euro võrra, 42 250 eurole, siis börsifirmade juhtide keskmine aastateenus koos boonustega tõusis 23 717 euro võrra 1,11 miljonile eurole – keskmiselt üle 1,1 miljoni juures on see püsinud viimased kolm aastat, kirjutab Helsingin Sanomat. Väljanne lisas, et arvesse on võetud juhtidele makstud boonused, samas pole sellesse liidetud näiteks aktsiaid ega aktsiaoptisioone või pensionilisasid.

Kaks korda kiirem kasv

Börsifirmade juhtide palk on viimastel aastatel tõusnud keskmiselt 2,2 protsenti aastas, samal ajal kui tavatöötajate sissetulek on kasvanud vaid 1,1 protsenti. Viimase 12 aasta jooksul on börsifirmade juhtide aastapalk kerkinud kokku 51 protsenti ehk 376 000 euro võrra. Lõviosa kasvust moodustavad boonused, mis on tõusnud 125 protsenti ehk üle 200 000 euro võrra. Võrdluseks: keskmise soomlase palk on sama aja jook-

TOP 6
Enim teenivad juhid

Börsiettevõtete juhtide põhipalk kerkis läinud aastal 3%, 744 000 eurole, samal ajal kui tavatöötaja põhipalk kerkis vaid protsendi võrra, 41 500 eurole aastas. Koos boonustega on esikuuik järgmine.

Kari Stadigh (Sampo) 5,1 mln
Casper von Koskull (Nordea) 2,1 mln
Jussi Pesonen (UPM) 2 mln
Rajeev Suri (Nokia) 2 mln
Johan Dannelind (Telia) 1,8 mln
Martin Lindqvist (SSAB) 1,6 mln

ALLIKAS: HELSINGIN SANOMAT

▲ Kindlustusfirma Sampo juht Kari Stadigh. FOTO: EPA

sul kerkinud 35 protsenti ehk 11 000 euro võrra.

Firmajuhid saavad kuldse käepigistuse ka töö kaotamise korral. Näiteks konsultatsioonifirma Pöyry maksis mullu lahkunud juhile Alexis Friesele 773 000 eurot lahkumishüvitist. Pöyry uus juht Martin Porta sai tööle asumise puhul 450 000 euro väärtuses aktsiaid ja boonuseid. Seega läks juhi vahetus ettevõttele maksma üle 1,2 miljoni euro.

Firmast Outotec möödunud

aastal lahti lastud juht Pertti Korhonen sai lahkumishüvitiseks 1,4 miljonit eurot ehk sama palju, kui keskmine soomlane teenib terve elu jooksul.

Soome enim teeniv tippjuht on kindlustusfirma Sampo juht Kari Stadigh – tema aastapalk koos boonustega oli 5,1 miljonit eurot, mis kasvas aastaga koguni 18 protsenti. Põhipalgana teenis ta aastas 961 000 eurot, mida oli aasta varasemaga võrreldes 15 protsenti rohkem.

ÄRIPÄEV.EE

INTERVJU

“Ju ma olen lihtsalt nii tegija inimene”

Suurettevõtja Urmas Sõõrumaa ägestus Tallinna koolide lepinguid ja Signaali omanikeringi puudutavate küsimuste peale.

VILJA KIISLER
vilja.kiisler@aripaev.ee

Äripäev

Te tulite äsja Ukrainast, mis asju te ajasite? Mul töötab seal 1500 inimest, turvafirma, see ongi põhjus. Püüan kord kuus üle vaadata, kuidas olid eelmise kuu tulemused ja plaanid ning jooksivaid asju lahendada.

USS on viimastel aastatel olnud kahjumis, millal te kavatsete kahjumist välja tulla ja kuidas selleni jõuda? USS ei ole kahjumis. USS ei ole ehk minu jaoks piisavas kasumis, aga ega ta selle pärast kahjumis ei ole (USS Security Eesti Asi eelmise aasta puhaskahjum oli 118 917 eurot – VK). Kõik võtab aega. Praegu juhib USS Gruppi Raul Parusk ja mul on käivitatud kinnisvarahaldus.

Kui te saite USSi ainuomanikuks, siis hakkasid levima spekulatsioonid, et ettevõtte on müügis. Kuidas sellega asjad praegu on? Ei ole müügis. Ei ole mingit tahtmist ega põhjust seda müüa.

Küsimus teie valimisliidu puhul on, kui lähedal või kaugel Edgar Savisaarest see valimisliit saab olema. Mart Luik on öelnud, et Keskerakonna ainuvõimu minnakse kukutama, teiselt poolt levivad spekulatsioonid, et te mängite Savisaarega kokku. Kuidas see Keskerakonna kukutamine siis käib, Tegusa Tallinna ja vastne Savisaare nimikiri panevad õlad kokku ja võtavad Keskerakonnalt hääled ära, või kuidas? Me ei mängi kellegagi kokku. Nagu me oleme algusest saadik öelnud, meil on väga selged põhimõtted. Me ei konkureeri kellegagi, me ei halvusta kedagi, me ei kuluta energiat eelse päeva analüüsimisele. Me proovime kaasata neid inimesi, kellel on eelse päeva kogemus niigi mees. Me ei võta ühegi riigigorgani rolli, ei kapo, ei politsei, ei kohtu. Oleme valmis koostööd tegema kõigiga, kellel on seaduslik õigus Tallinnas olla, elada ja tarbida, sealhulgas Edgar Savisaar ja kõik erakonnad ja kõik tegijad.

Kas olete Savisaarega juba läbirääkimisi pidanud võimaliku koostöö asjus? Me ei pea kellegagi läbirääkimisi. Loomulikult ma tunnen teda ja olen rääkinud, püüan aru saada, mida tema teeb. Savisaar on lihtsalt nii koloriitne kuju Eesti poliitikas, et öelda: tema mängib minu mängu või mina tema

mängu – see on küll vale. Tema teeb omi asju. Loomulikult hoian mina kõik sillad soojas, et mul oleks põhjust ükskõik millise ukse peale koputada ükskõik millal.

Teie pikaajalised soojad suhted Savisaarega on teada, tunnete teineteist kaua. Teie koostöö on olnud kasulik nii teile, Keskerakonnale kui ka Edgar Savisaarele. Millal te viimati kohtusite ja millest rääkisite? Ehk mingi kümme päeva tagasi, ma arvan. Püüdsin järelle uurida, mis on tema plaanid: kas ta teeb midagi või ei tee midagi. Kui ma loen Eesti meediat ja eriti Keskerakonna juhtfigureid, siis tundub mulle, et ollakse nagu kasiinos: tehti pakkumine, ei tehtud pakkumine.

Küsimus oli, millest te rääkisite Savisaarega. No mina küsisingi, mida tema teeb. Tema vastas, et plaanib teha oma asja. Ma ütlesin: väga tore, meie teeme omi asju.

Ja edasi? Muud mitte midagi. Edasi loen ajalehest.

Savisaar on kriminaalkorras kohtu all. Misuguste tunnetega te vaatasite selle protsessi algust? Kuivõrd adekvaatsed tunduvad esitatud süüdistused, Savisaare käitumine protsessi ajal? Ma olen kõikide Eesti tipp-poliitikutega suhelnud mitukümne aastat ja väga lähedalt, paljudega koos sporti teinud. Tean seda Eesti elu ja selle telgitaguseid. Nagu see elus tihtipeale on – suured sulid käivad ringi, aga väiksemad sulid on ükskord võllas. Mina ei võta kohtu rolli ega hakka kellelegi hinnangut andma, aga mulle tundub, et siin on ka ülekohut ja emotsioonidest tingitud asju päris palju.

Te olete raha andnud paremale ja vasakule. Reformierakond on saanud, Keskerakond on saanud, vähemad erakonnad on ka saanud. Nüüd, kui te olete ise sisenemas poliitikasse, siis te ilmselt enam teisi erakondi rahastada ei saa? Miks ma ei saa? Ikka saan.

Kes saavad järgmisena raha? Keegi pole küsimata tulnud.

Keskerakond tuleb küsima ja saab? Keskerakonna peasekretär on minuga mitu korda kontakti otsinud, aga me ei ole leidnud aega, et kokku saada paari nädala jooksul. Hea meelega suhtleks.

Reformile annaksite? Tuleb teemaks, räägime.

LAADAPEALINN ANTSLA 2017

12. august kell 9-18 **13. august kell 9-15**

HAUKA TÕULAAT

LAADARAADIO Antslas 91,8 MHz INFO www.antslatu.ee

LAADALOOS * VÄIKELASTEHOID

REEDE 11. august	* laululaval kell 21.00 AVAPIDU: WINNY PUHH, NANCY, RENATE, SMIINUST, DJ MÄRT RANNAMÄE
LAUPÄEV 12. august	* laadalaval kell 11.00 / 12.30 / 14.00 ORAVAPOISID
	* laululaval kell 16.30 ROMURALLI GRETE PAIA, BLACK VELVET, MERLYN UUSKÜLA
PÜHAPÄEV 13. august	* staadionil ANNE VESKI, TERMINAATOR, SHANON, TRAFFIC, PATUNE POOL, HELLAD VELLER Värvavad avatakse kell 17.00 staadionil kell 24.00 ILUTULESTIK
	* laadalaval kell 11.00 / 12.30 / 14.00 MAIT MALTIS

Eesti Pagar, TAMME KOHVIK, Balbiino, A. Le Coq, Premia, Santa Maria, saku, Maja Nagu Vaja, LUMENE FINLAND, NORDIC, AMENDERO, skylive, RESPO, LõunaLeht, auto maailm, autoterm, autospirit, ALCOECAN, Makserv, Makita

ANTSLA VALD LAADA KORRALDAJA ANTSLA TARBIJATE ÜHISTU

TASUB TEADA
Urmas Sõõrumaa
eksib faktidega

Urmas Sõõrumaa väidab intervjuus, et turvafirma USS ei ole kahjumis. USS Security Eesti ASi eelmise aasta puhaskahjum oli 118 917 eurot. Aasta enne seda oli kahjum 165 000 eurot. **Urmas Sõõrumaa** ütleb, et aastatel 2006–2007 oli euribor 5. Tegelikult oli euribor aastal 2006 vahemikus 2,3–3,3 ning aastal 2007 vahemikus 3,5–4,2. **Urmas Sõõrumaa** nimetab täisjama väidet, et neli Tallinna koolidega seotud ettevõtet teenisid eelmisel aastal üle 7 miljoni euro. "Ei-ei-ei, see on mingi täisjama." Nimetatud arvud on varem ajakirjandusest läbi käinud ja neid pole vaidlustatud.

» **Ärge mängige sõnaga, tütarlaps blondide juustega, siit võib kohtukeiss tulla.**

◀ **Sõõrumaale ei meeldinud küsimus, kas ta läks poliitikasse Tallinna koolide lepingu tingimuste säilitamise eesmärgiga.**
FOTO: ANDRAS KRALLA

Jüri Mõisa juttu kuulates jääb mulje, et Tegusa Tallinnaga soovib liituda karjade kaupa inimesi. Meediat kammides leian aga vaid kaks nime: endise suhtekorraldaja Peeter-Eerik Otsa ja pankrottidest läbi käinud kullaärimehe Leonid Tšingisseri. Saate ehk täiendada seda nimekirja? Nimekirjad peaksid olema selged 5. septembriks. Valimisliitu saab registreerima hakata alates 15. augustist. Kõik käib tähtaegade ja plaani järgi.

Miks inimesed ei taha oma nime avalikustada? Sest ühel on parasjagu mingi planeering pooleli, mine tea, mida nad siis minuga seal linnavalitsuses teevad. Teine ei taha oma nime sellepärast öelda, et kõik erakonnad pitsitavad: miks sa sinna lähed, tule meile, ära mine sinna – pooleldi ähvardades šantažeerivad inimesi.

Et mitte sattuda sellisele põllule, on nad palunud enne õiget aega oma nime mitte avaldada.

Kuidas jääb Olga Ivanovaga ja teiste tublide keskerakondlastega, Oudekki Loonega? Ma räägin teie kurikuulsast kaustikust. Vaadake, kui lihtne on ajakirjandusega manipuleerida. Varsti te leiata ühe sihukse nimekirja, nii et teil jätkub kolmeks päevaks tegevust, nii et oi-oi-oi.

Lauri Laasi oli veel seal ja Keskerakonnale lähedal seisev kunstnik Tauno Kangro. Tegelikult olid need nimed, kellele ma kavatsesin helistada ja küsida, kuidas neil läheb ja mida nad teevad, mida nad plaanivad.

Helistasite? Ma olen nende kõigiga suhelnud, jah.

Veel mõned sabad minevikust. Esiteks, see koolide leping. Kahtlustatakse, et te lähete poliitikasse ainuüksi selleks, et need magusad lepingud, mida teised erakonnad tahavad vähem magusaks teha, ikkagi sama magusaks jääksid. Teile meeldivad spekulatsioonid, jah?

Vaieldamatult on teil läinud hästi. Neli sellega seotud ettevõtet teenisid eelmisel aastal üle 7 miljoni euro, pole paha? Ei-ei-ei, see on mingi täisjama. Sellele ajale, kui leping sõlmiti – tollal oli linnaeape Jüri Ratas ja abilinnapea Taavi Aas – neile sobis kümme aastat kõik. Aga nüüd tekkisid poliitmängud ja mõned muud asjad – nüüd äkki ei sobi. Nüüd üritatakse siis Reformierakonnaga kahe peale, kes saab nende lepingute äralõpetamise au.

Küsimus oli, kas nende lepingute säilitamise pärast läksite poliitikasse. Kas te peate mind tõesti nii väikeseks? Ma poleks tulnudki siia majja, kui ma nii väike olen, et mingi koolide lepingu pärast... Miks te arvate, et see mulle halb on, kui linnavalitsus tahab mulle raha kinkida?

Tahab rohkem kinkida, kui on seni kinkinud? Mis mõttes? Ärge mängige sõnaga, tütarlaps blondide juustega, siit võib kohtukeiss tulla. Kinkinud! Kunagi tahtis linnavalitsus mulle 150 miljoni Eesti krooniga kinkida linnahalli, mida täna ei taha isegi raha eest mitte keegi. Linn on valmis sinna sada milli sisse panema, eurodes. Koolide leping saadi ausa konkursi korras, mille korraldas PricewaterhouseCoopers, ja kui te tahate neid süüdistama minna, saate endale kohtukeissi kaela.

Tollel ajal oli euribor 5 ja täna on 0. 20, miljoni euro juures tähendab see mill aastas. Alles lehest lugesin, et varsti lõpeb see pidu ära ja euribor hakkab uuesti tõusma. See võib mõne aasta pärast uuesti 5 olla. Ja kui linnavalitsus tahab välja osta – umbes 50 miljonit meie koolid, umbes 50 miljonit Otsa koolid – 100 miljoni pealt 5 protsenti euribori tõusu: igaüks võib kokku liita, mis see rahaliselt tähendab. Sellele saavad spekulatsioonid ainult raamatupidamis- ja haridusega inimesed, kellel puudub iga sugune sotsiaalne arusaam, mis kontekstis on miski asi sündinud. 2006–2007 tänaseni päeva ümber tõsta on lihtsalt kohatu ja süüdimatu.

Need lepingud siiski on tähtsad teile. Mitte et tähtsad oleks, ma võtaks hea meelega linna käest hulga miljoneid vastu ja las nad istuvad ise nende koolide otsas. Väga tore on. Mina olen ammu selle endast lahti lasknud, las need veskid jahvatavad, kuidas tahavad. Aga mul on kahju vaadata näiteks Kristen Michalit, minu hea tuttav. Võtan Sõõrumaa käest koolide lepingu raha ja toetan lasteaiadu. Ja siis loen kõrval artiklit: Tallinna Vesi tegi poole aastaga 28 miljoni (müügitulu – VK) juures 10 miljonit kasumit. Kolmandik kasumit! Selle eest saab otsa tasuta piima ja bensiini jagada praktiliselt kõikidele pensionäridele Tallinna linnas.

Meie valimisliidu suhtumine on see: nõrku tuleb aidata; ettevõtjatele ja edasijõudnutele tuleb luua tingimused. Mitte nii, et tekitan kõigile midagi tasuta – kellele transpordi, kellele lasteaiad, kellele ma ei tea mida veel.

Võtame teie teise nabanööri Tallinna linnaga: ettevõtte nimega Signaal, mille omanikeringist ei ole avalikult kuigi palju teada, aga millega linn siiski jätkab koostööd. Teid on ajakirjanduses Signaali omanikeringiga seostatud mitu korda, kuidas te seda kommenteerite? Kuulute omanike hulka, olete kuulunud? Kuidas te saate nii lolle küsimusi küsida? Ei ole, ei kuulu. Olen öelnud seda kümme korda ja ütlen ka nüüd.

Aga oskate öelda, miks sellised spekulatsioonid tekivad, kui ei ole ja ei kuulu? Ju ma olen lihtsalt nii tegija inimene, et minuga seostatakse ei tea mida. Kui Reformierakond on oma populaarsuse Tallinnas saavutanud vastandumisega Keskerakonnale, venelastele ja Venemaale, siis järgmiseks on ta võtnud Sõõrumaaga vastanduda.

Kas te teate, kes on Signaali omanikud? Ei tea.

Te olete Eesti Olümpiakomitee president. Poliitikasse minnes tekib klassikaline huvide konflikt: te istute kahel toolil korraga. Kuidas kavatsete tagada, et teil ei teki samasugust kiusatust nagu teie eelkäijal Neinar Selil, kes on tänaseks teatavasti kriminaalkorras karistatud? Kas teil on keegi, kes jagaks mingisuguseid juriidilisi või rahalisi asju, kes minu käest küsiks? Tallinna linn on kommunaalpoliitika. Ma olen korduvalt öelnud: ma ei lähe ühelegi ametikohale, ei linnaeape ega aselinnapea omale. Lihtne volikogu liige. Mida ühist on siin olümpiakomiteega?

Te ütlesite, et valimisliidu eesmärk on... kuidas see oli? Aidata vaeseid ja...? Ühiskonnas on inimesi, kelle eest tuleb kinni maksta nii kool kui ka lastead. Ühiskonnas on inimesi, keda tuleb toetada. Ja on inimesi, kellele tuleb luua tingimused, ja nad saavad ise hakkama. Sellist kommunistlikku-sotsialistlikku lähenemist, et tasuta kõigile – see ei ole meie meele.

Teil on võimalus prognoosida sügisest valimistulemust: esiteks Tegusa Tallinna oma ja teiseks teiste erakondade oma. Ma praegu veel ei prognoosi. Me ei taha osaleda poliitikas. Poliitika on laveerimise kunst. Kui sa tahad olla kuskil pukis, siis pead luiskama ja valetama. Meie läheme sirge seljaga ja ütleme seda, mida mõtleme. See ei lähe peale rohkem kui kolmandikule Eesti inimestele. Paljud lihtsalt kardavad tõe rääkimist.

LÜHIDALT
Eestlaste teenindusdronide idee murdis maailma

Eesti ettevõtte Cleveron katsetab uut süsteemi, millega saavad suvitajad rannalinast kaugelt minemata endale värskendavaid jooke tellida. Video Viljandis testitavatest dronidest on jõudnud meediaväljaannetesse üle maailma, kirjutas ERR. Projekti koordinaator Mihkel Ilp selgitas Reutersi videos, et maksimise kasutatakse mobiiltelefone. Selleks, et Euroopa turule laieneda, ootab Cleveron seadusi, mis lubaksid droniga kullerteenust pakkuda.

MÜÜA KINNISVARA
VIRUMAA

TÖÖSTUSKÜLA, Tõrma küla, Rakvere vald, Lääne-Virumaa
6000m²

Jaama tn 12, Jõhvi, Ida-Virumaa
1592,4m²

Jaama küla, Illuka vald, Ida-Virumaa
1831m², 40 tuba

HOTELL, Tallinna tn 49, Rakvere, Lääne-Virumaa
450m², 19 tuba

ÖÖKLUBI, Kuke tn 3, Rakvere, Lääne-Virumaa
876,9 m²

Võta ühendust: kristo@k-kummid.ee

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

KAUBANDUS

Jaeketid hoiavad turuosa

Eesti suuremate jaekettide majandustulemustest selgub, et enamik neist suutis oma turuosa säilitada. Endiselt juhib Coop Eesti Maxima ees, kirjutab teemaveeb kaubandus.ee.

MAARIT EERME
maarit@kaubandus.ee

 Kaubandus.ee

Kõige suuremat turuosa omab Coop Eesti, kes tegi möödunud aastal läbi aegade parimad tulemused nii käibe kui ka kasumi poolest. Käive kasvas võrreldes eelmise aastaga 4,2%. Coop Eesti 2016. aasta netokäive oli 508,3 miljonit eurot ning aruandeaasta kasum oli kokku üle 13,3 miljoni euro.

2016. aasta lõpu seisuga kuulus Coop Eestile 351 müügiüksust, suurenedes aastaga kolme kaupluse võrra.

Kokku investeeris Coop Eesti 2016. aastal põhitegevuse arendamiseks 27,9 miljonit eurot. Peamistelt investeeriti logistikakeskuse rajamiseks, logistikaseadmetesse, infotehnoloogiasse ning jaekaubandusse.

Teist positsiooni hoidva Maxima Eesti 2016. aasta müügitulu oli 445,2 miljonit eurot, kasvades aastaga 1,1%. 2016. aastal renoveeriti viis kauplust ja alustati ettevalmistusi lähiaastate suurte renoveerimisprogrammidele. Eelmise aasta lõpuks oli Maximal 75 kauplust üle Eesti.

Reformiti juhtimist

2016. aastal keskenduti peamiselt äriprotsesside tõhustamisele ja ärikultuuri muutusele. Ajavahemikul 2015–2016 tehti kogu grupi raames koostööd rahvusvaheliste konsultantidega, kes aitasid täiustada äriprotsesse ja reformida ettevõtte juhtimismudelit. Selle tegevuse üheks tulemuseks oli uue juhtimiskultuuri juurutamine, mis

tõi kaasa selgema ärijuhtimise ja otsuste vastuvõtmise struktuuri.

Maxima Eesti lõpetas 2016. aasta puhaskahjumiga summas 11,7 miljonit eurot. "Negatiivse tulemuse põhjustas kinnisvarapoliitika jätkuv uuenumine – toimus vara väärtuse ja amortisatsiooni ümberarvestus. Kaubandustegevuse tulemus oli positiivne ning võrreldes eelmise aastaga oli kasumlikkus 1,5 korda suurem," kirjutas ettevõtte aruandes.

Keskmine ostukorv kopsakam

Eelmise aasta lõpuks oli Selveril 47 kauplust ning 2016. aasta müügitulu 398,7 miljonit eurot, kasvades aasta varasema perioodiga 4,3%. Selveri käibe kasvu toetas inimeste reaalsissetuleku kasvust kantud keskmise ostukorvi suurenemine ja edukad turunduskampaaniad. Tihenevas konkrentsis on uute kaupluste avamisega juurde võidetud uusi kliente ja ületatud eelmise aasta ostude arvu tase. Negatiivset mõju käibe kasvule avaldasid eelmise aasta veebruaris suletud Keresel Selveri võrra kõrgem võrdlusbaas ning renoveerimistöde ajaks ajutiselt kahe kaupluse saamata jäänud käive. Kaupluste vaates veavad müügitulu kasvu viimastel aastatel avatud ja uuendatud Selverid.

Selveri 2016. aasta puhaskasum oli 12,2 miljonit eurot, ületades 2015. aasta puhaskasumit 3,7 miljoni võrra. Eestis teenitud kasumi kujunemisel on eelkõige mõju avaldanud kaupade müügist teenitud brutokasumi suurenemine, mis on saavutatud eelkõige kaupade müügi ja sisseostuprotsessi optimeerimisega. 2016. aastal avas Selver kolm uut kauplust ja renoveeris kaks.

Rimi Eesti Food 2016. aasta müügitulu oli 389 miljonit eurot, seega aastane käibe kasv oli 5,7%. Ettevõtte oli majandusaasta lõpu seisuga 88 kaupluses. 2016. aastal avati kuus uut kauplust ning suleti neli kauplust.

2016. aastal investeeris ettevõtte uute kaupluste rajamiseks ja olemasolevate uuendamiseks 9,3 miljonit eurot.

Rimi Eesti Food teatas, et toetab jätkusuutlikku arengut ja pöörab erilist tähelepanu keskkonnasäästlikkusele.

Prisma Peremarketi kaheksa kaupluse müügitulu oli 190,5 miljonit eurot. Ettevõtte jaoks oli eelmine aasta stabiilne. Jätkusid uuele majandustarkvarale üleminekust tingitud protsessi muudatused ettevõttes. Samuti arendati eFoodie keskkonda.

Prisma kavandab uusi poode

Ettevõtte plaanib jätkuvalt ja läbikaalutult laiendada oma tegevust Eesti jaeturul. Praegu on läbirääkimisel võimalikud jaekaubanduspinnad erinevates Eesti paikades. Eelmisel aastal ühtegi uut kauplust ei avatud, kuid plaan on oma võrgustikku laiendada lähiaastatel.

OG Elektral oli eelmise aasta lõpuks 57 toidu- ja esmatarbekaupade kauplust ning lisaks kolm tööstuskaupade kauplust. Ettevõtte müügitulu oli 102,9 miljonit eurot, mis on 9,4% rohkem kui aasta varem. Puhaskasumit teeniti 7,1 miljonit eurot. 2016. aastal investeeriti põhivarasse kokku 10,1 miljonit eurot.

OG Elektra avas eelmisel aastal kolm kauplust. Samuti alustati veel ühe kaupluse laiendamist, mis sai valmis 2017. aasta veebruaris.

TASUB TEADA

Tegevused 2017. aastal

Coop Eesti eesmärk on teha 2017. aastal tihedamat koostööd kohalike hankijatega piirkondliku sortimendi täiendamiseks. Samuti soovitakse kaupluste tulusust ja efektiivsust suurendada koos uute tehnoloogiate rakendamise (iseteeninduslahendused). 2017. aasta eesmärk on ka päikeseenergia projektiga alustamine taastuenergia kasutuselevõtuks uues logistikakeskuses ja kauplustes. **Maxima Eesti** peamine eesmärk on müügi suurendamine juba töötavates kauplustes. Lisaks avati juba sel aastal Tallinnas Ville teel X-formaadi kauplus ning aasta lõpus plaanitakse avada XXX-formaadi kauplus Haabersti ringil. 2017. aastal plaanitakse renoveerida viis olemasolevat kauplust. Peale selle keskendub Maxima tarneahele töhususe parandamisele, sealhulgas hank- ja ladustamistegevuste, automaatse tellimise ja laos asuvate kaupade käitlemisprotsesside arendamisele. 2017. aasta peamised väljakutsed on jaekaubandusturu äge konkurents, kiire inflatsioon, teenindusvaldkonnas tööjõupuudus ja maksupõhimõtete kiired muutused.

Selveri 2017. aasta prioriteet on klientidele suurema lisaväärtuse pakkumine, turuosa kasvatamine ning jätkuv efektiivsuse suurendamine. 2017. aastal on juba avatud kolm uut kauplust ning plaanis on veel kahe kaupluse avamine.

Rimi Eestil on 2017. aastal plaanis täielikult loobuda Säästumarketi kaubamärgist ning kauplused kujundatakse ümber Mini Rimideks. Projekti käigus on plaanis sulgeda kaheksa kauplust.

Prisma Peremarketi selle aasta olulisemad eesmärgid on oma kliendibaasi ning -arvu kasvatamine ja tegevuse jätkuv efektiivistamine lähtuvalt ettevõtte väärtustest.

OG Elektra plaanib sel aastal majandusaasta aruande kohaselt avada kaheksa uut kauplust.

ALLIKAS: KAUBANDUSETTEVÕTETE MAJANDUSARUANDED

KEEMIA TÖÖSTUS

VKG jõudis kasumisse

Kontserni Viru Keemia Grupp esimese kuue kuu käive ulatus 82,5 miljoni euroni, mis on aasta võrdluses 24% võrra parem tulemus. Ümbertöödeldud kaubapõlevkivi hulk on kontserni aegade parim tulemus.

Kuue kuuga töödeldi kontsernis ümber 2,2 miljonit tonni kaubapõlevkivi (+57%), müüdi 267 000 tonni kaubaõli (+59%) ning puhaskasum ulatus 1,9 miljoni euroni. 2016. aasta esimesel poolel töötasid VKG tootmisüksused nafta madala maailmaturu hinna tõttu allakoormatult ning realiseeritud kaubaõli maht oli vaid 168 000 tonni. Kaks kolmandikku kontserni käibest on seotud just põlevkiviõlitoodete ekspordiga, seega avaldas müügimahu märkimisväärne kasv mõju ka finants-tulemustele tervikuna, märkis VKG pressiteate vahendusel.

“Üle 2 miljoni tonni ümbertöödeldud kaubapõlevkivi, millest toodeti 275 000 tonni kaubaõlisid, on kontserni aegade parim tulemus ja oleme sellega igati rahul. Ojamaa kaevandus töötab maksimaalse koormuse lähedal aastatootlikkusega umbes 4,2 miljonit tonni kaubapõlevkivi,” kommenteeris kontserni finantsdirektor Jaanis Sepp.

Toorainet vajaka
“Tootmismaht võimaldab varustada tükipõlevkiviga kaks Kiviteri vabrikut, kuid kaks vabrikut on kivi puuduse tõttu jätkuvalt konserveeritud. Kolme Petroteri põlevkiviõlitehaste täiskoormusel hoidmiseks oleme sunnitud jätkuvalt kasutama laovarust põlevkivi. VKG tootmisahel töötas suju-

valt ning täiskoormusega, mille tõttu saimegi suurendada õlitoodangut 72% võrra ning kaevandatud põlevkivi kogust 2,5 korda,” nentis Sepp.

Esimese poole aastaga tootis kontserni tütarettevõtte VKG Energia 200 gigavatt-tundi elektrienergiat, mis on peaaegu 40% rohkem kui eelmise aasta samal perioodil. Kontserni töötajaskond suurenes 12% võrra ning esimese poolaasta lõpu seisuga annab VKG tööd 1764 inimesele.

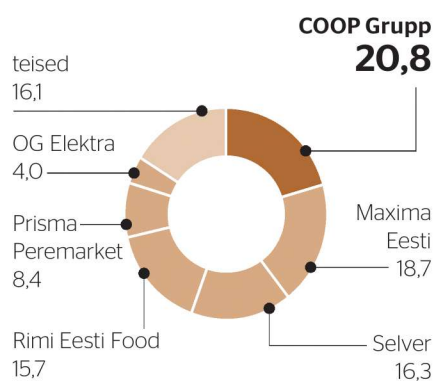
ÄRIPÄEV.EE

◀ **Suurima turuosaga kaubanduskett on Eestis Coop Eesti, pildil keti üks suuremaid poode Laagri Maksimarket. FOTO: RAUL MEE**

STATISTIKA

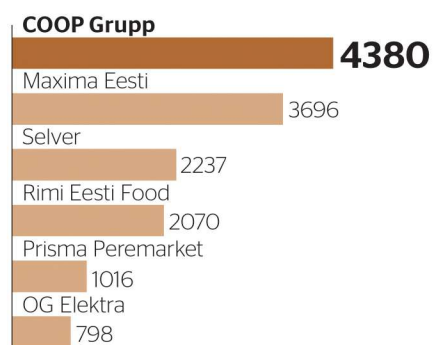
Enam kui 10protsendilise turuosaga on neli ketti

jaekettide turuosad 2016. aastal protsentides

Coopi töötajate arv kõige suurem

töötajate arv taandatuna täistööajale 2016. aastal

ALLIKAS: MAJANDUSAASTA ARUANDED

VAJAD PLEKITÖID? TEEME ÄRA!
Tuleme kohale ja möödame. Valmistame ning paigaldame. Üle Eesti.

Printech
Eristu unikaalse ja soodsa pinnakattega!

25 aastat kogemusi

TOODE
VÕTMED KÄTTE PLEKITÖÖD

AS TOODE KATUSEABI:
TELEFON: 659 9400, 800 7000
www.toode.ee/printech
e-kiri: toode@toode.ee

2017. aasta jooksul AS Toode paigaldatud katustele TASUTA 1-aastane lisagarantii!

Õppereis

**RENOVEERITUD
UGALA TEATRISSE**

15. august 2017 Ugala teater Viljandis

15. augustil toimuval õppereisil osalejal on võimalus külastada huvitavat äsja renoveeritud hoonet, kuulata ehitaja ja arhitektide kogemuslugusid, tutvuda uute tehnoloogiliste lahendustega ja pääseda oma silmaga vaatama põnevat teatri telgitagust.

08:45 KOGUNEMINE ÜLEMISTE KESKUSE PARKLAS**09:15****SÕIT VILJANDISSE JA ETTEKANDED BUSSIS****09:30 - 10:00 RKAS**MARGUS TÜRKSÖN, RKAS, ehitusjuht
PRIIT HÖBEJÄRV, RKAS, projektijuht**10:00 - 10:30 NORDECON AS**

PRIIT LUMAN, Nordecon AS, juhatuse liige

11:30 - 12:30**TEATRIJUHI ETTEKANNE JA ESKURSION TEATRIS**

KRISTIINA ALLIKSAAR, Ugala teater, teatrijuht

12:30 - 13:30**LÕUNA TEATRI KOHVIKUS****13:30****TAGASISÕIT TALLINNA JA ARHITEKTIDE****ETTEKANDED BUSSIS****14:00 - 14:30** IRINA RAUD, arhitekt**15:00 - 15:30** MAIT SUMMATAVET, sisearhitekt**17:00 TAGASI TALLINNAS****Õppereisi osalustasu****99 € +km/osaleja**Lisainfo programmi kohta:
programmijuht Lisandra Treimann,
lisandra.treimann@aripaev.ee, 56956161**Müügijuhtimise
aastakonverents
2017****Praktikult
praktikule!**22.09.2017
Telliskivi Loomelinnak,
Vaba Lava

8:45-9:20 Tervitame osalejaid hommikukohviga

I SESSIOON: MÜÜGIJUHTIMISE STRATEEGIA

- 9:30 Transforms your sales to make your business grow
JOHAN BYNELL sales consultant and lecturer (Sweden)
- 10:00 Kas müük vajab peenhäälestust või revolutsiooni?
MARKO RILLO juhtimiskonsultant ja strateeg
- 10:30 Värbamise valikud: otsingukuulutusest palgani ja vastupidi
RAIN RESMELDT UUSEN CV.ee turundusjuht

11:00-11:20 Energiapaus ja networking

II SESSIOON: MÜÜGIJUHTIMISE PSÜHHOLOGIA

- 11:30 Max out your sales team results with psychological leadership skills!
SAMULI SUVELA Salamander sales & strategy CEO (Finland)
- 12:00 Kas juht-coach või juht-ekspert?
IVAR LUKK juhtide coach ja treener
- 12:30 Organisatsioonisiseseid läbirääkimised: palgatõusust lahutuseni
STEN ANDREAS EHRlich SpeakSmart väitlustreener

13:00-14:00 Lõuna

PRAKTIKULT PRAKTIKULE

Suures saalis
14:00-15:00 Müügitegu 2017 edulood
Case-study'd Müügitegu 2017 finalistidelt

- Väikeses saalis**
14:00 I praktikum: Müügitöötaja otsingukuulutus ja eelvalik
RAIN RESMELDT UUSEN CV.ee turundusjuht
- 14:30 II praktikum: 5 tehnikat müügimeeskonna käima tõmbamiseks
ALEKSEI RAZIN Game Club juht ja treener

15:00-15:20 Energiapaus ja networking

III SESSIOON: ELLUVIIMINE

- 15:25 Elluviimise valikud: kes teeb otsuseid, see tellib ka muusika
MIHKEL REINSALU Teadmiste Instituudi müügitreener
- 15:55 "Inspiratsioon on olemas, aga ta peab leidma su töötamas." - Pablo Picasso
MADIS OTS loovprotsesside juht, Creative Union

16:25 MÜÜGITEGU 2017 VÄLJA KUULUTAMINE

16:30 Üllatusesineja tervitab müügirahvast

Info ja registreerimine
www.bestsales.ee

Konverentsi korraldavad

Äripäev

Konverentsi toetavad

▲ Retro koviku menüü ja joogikaart on tegelikult väga kaasaegsed, vaid magustoidud viitavad kirju koera ja vahukoore abil möödunud aegadele. FOTOD: RAUL MEE

MAITSED

Saaremaa suurim üllataja

Kuressaare Retro osutus sellesuvise Saaremaa restoranituuri suurimaks üllatajaks: väljast tagasihoidlik ja natuke naljakas kohvik osutus lähemal vaatluses suurepäraseks restoraniks.

▲ Kokk hiilgab loomingulisusega ja road on hästi komponeeritud.

HEIDI VIHMA
kaasaautor

Kui paljudes teistes söögikohtades, mida ma Saaremaa toidureisil juhtusin külastama, on aastakümnetetagune gastronoomiline ajalugu veel päris tõsimeeli kohal, siis Retro ainult mängib minevikuga, pakudes vanaaegse butafooria varjus kaasaegseid ja vägagi põnevaid maitseid.

Justkui vanasti

Retromängi hakkab peale juba maja ees, kus asfaldile joonistatud lilled meenutavad aegu, kui grafitit tehti kriidiga ja mitte seintele, vaid kõnniteedele. Lauakatted panevad näpuga katsuma – kas tõesti päris vakstu? Siiski mitte, hoopiski vaksutusarnane lina. Veinipudel jahtub vana kooli emailämbri, piimakann on mum-

» Muidugi ei jäta kohalikkusele tänapäeval ükski endast lugupidav söögikoht panustamata, kuid vähestel jätkub oskust sellele ka omalt poolt midagi juurde anda.

muline, minevikku meenutavad kiikhoobu ning jalgratas, millel vanust poole sajandi kanti.

Oma maja limonaadi nimi on Marjalimps ja selle pudel sarnaneb omaaegsete tõntsakate piimapudelitega. Valmistajana on pudelil kirjas tööstuskombinaat Retro ja osa tekstist on üle kinnitatud ka vene keeles.

Menüüs läheb retromänguga kaasa vaid sabaots ehk magustoitude osa: Kirju Koer ja kompott vahukoorega. Muu menüü ja joogikaart on väga kaasaegsed, ühendades kohaliku tooraine laia maailma maitsetega.

Porgandid on lillad ja peedid kollased

Ükski endast lugupidav Saare söögikoht ei saa läbi kohaliku lamba ja lestata. Nii ka Retro, aga seal pakutakse veel Saaremaa piimavasikat, räime, kilu ja muud kohaliku kala. Menüü kinnitab, et valdav osa viljadest on Saaremaalt. Muidugi ei jäta ko-

halikkusele tänapäeval ükski endast lugupidav söögikoht panustamata, kuid vähestel jätkub oskust sellele ka omalt poolt midagi juurde anda. Retro peakokk Sander Väärt käib kohalikkusega vägagi loominguiliselt ringi, road on hästi komponeeritud ning maitseid kenasti tasakaalus.

Saaremaa lammast on saanud lisandiks kollase peedi ja lillad porgandid, porgandi- ja pastinaagikreemi ja paar kartuliveerandikku. Rohuroheline külm suvine supp on kurgist ja suvikõrvitsast, ilu ja erksust lisavad marineeritud kurgi- ja porgandiviilud. Arooniast, mis astelpaju kõrval on tulutult aastaid taasavastamist oodanud, on tehtud mõnusalt hapukas magustoit arooniahüve – koos arooniaga on menüüsse jõudnud ka kena kodune sõna "hüve".

Teine tore sõna, mida Retros pole ära unustatud, on lihtne "tere". Vahepeal olen hakanud arvama, et suvi on teinud mu nähtamatuks: järjest satun kohtadesse, kus ettekandjad tunduvad justkui minust läbi vaatavat. Ja kuigi Retro oli rahvast täis, oli ettekandjal aega ja tahtmist mitte ainult tervitada, vaid ka rääkida, mida kokk on taldrikule pannud ja kuidas see valmistatud on. Näiteks, et sepik on speltjahust ja leib täisterajahust, kõik kohapeal tehtud.

Menüül on kirjas kokk Sander Väärt, joogikaardil sommeljee Indrek Poolak. Nii peakokk kui ka sommeljee on teinud head tööd. Kohalikud õlled on kirjas valmistaja, muu maailma õlled tüübi järgi: pinnakäärutusega, põhjakäärutusega, lambic, nisuõlu, trappist jne. Veinivalik on korralik, iga vein on saanud ka väikese iseloomustuse. Neid kirjeldatakse maitse, lõhna ja muidugi toidusobivuse, aga ka meeleolu järgi.

HINNANG

Retro

Toit:

9

Teenindus:

8

Interjäär:

8

Kokku:

25

Omanikud: Saarefood OÜ

kaudu ja peakokk: Sander Väärt

Address: Lossi 5, Kuressaare

Telefon: 5683 8400

Avatud: E-R 12-22, R-L 12-00, P 12-20

Peeroogade hinnavaheemik: 8,50-14,50 eurot

<http://kohvikretro.ee/>

ÄRIPÄEV SOOVITAB

Hiljuti Äripäeva tunnustava märgi pälvunud restoranid

Kohvik Retro, Lossi 5, Kuressaare, august 2017

Dirhami Kalakohvik, Noarootsi vald, Dirhami, Läänemaa, juuni 2017

Saku Gastropub, Rotermanni 14, Tallinn, juuni 2017

Fredo, Tartu mnt 83, Tallinn, juuni 2017

Papa Joe, Sadama 25-4, Tallinn, mai 2017

"Äripäev soovitab" klepsu pälvivad alates 2016. aastast söögikohad, mis saavad restoranitestis kokku 25 või rohkem punkti.

LOE VEEBIST

Restoranitestid ja Äripäeva tunnustava märgi pälvunud restoranide edetabel: www.aripaev.ee/restoranitest

JUHTKIRI

Indrek Kasela teeb PRFoodsiga mehetegusid

Ostes endast suurema Soome konkurendi tagab PRFoods endale parema turupositsiooni ja kasumi kasvatamise võimaluse.

PRFoodsi tütarettevõtte AS Saaremere Kala otsus osta endast tublisti suurem Soome konkurent Oy Trio Trading AB on nii PRFoodsi kui ka terve Eesti kalatööstuse jaoks ajalooline otsus.

Äripäev tunnustab Kasela julgust teha üle kolme miljoni euro väärtuses suurtehing ning hammustada sellega suur tükk ettevõtte tuleviku kindlustamiseks. Osta endast suurem võistleja lihtsalt ära on parim ja söakaim võimalus oma turupositsiooni parandada ja kasvamiseks tõhusad eeldused luua.

Tõsi, tehing ise on alles aktsionäride poolt kinnitamata ning ka kahe ja poole miljoni eurone laen pangast esialgu veel taotlemisel, ent kui kogu tehing oleks alles oraste peal ja õhus kartus, et see võib lõrri minna, siis mainekas börsifirma ja selle meediakogunud omanik veel kella ei lööks. Aga ta lööb, ja rahulolevalt, järelikult on põhjust.

Juba teine suur ost

Tehingu tulemusena kasvab PRFoods poole suuremaks, kui ta praegu on, ning kindlustab endale Soome suurima kalabrändi staatuse. Ühtlasi loodab Kasela Soome kaudu laiendada Põhjamaadesse ja Mandri-

Euroopasse. See ei kõla kaugeltki utopiaana – PRFoods tegutseb juba peale Soome 35 riigis. Kasumit, tõsi, saab veel tublisti priskemaks kasvatada.

Trio on PRFoodsile juba tuttav ettevõtte ja sellevõrra turvaline ost: ettevõtte on allhanke korras PRFoodsile aastate jooksul lõhetooteid valmistanud. Lisaks on Triol hulk selliseid kundesid, kelleni PR Foods seni ei ulatunud – nüüd on nad Eesti ettevõtte tiibade siruulatuses.

PRFoodsile on soomlaste Trio omandamine juba teine toekas ost sellel aastal. Juunis teatas ettevõtte, et ostab kaks Suurbritannia pereettevõtet, Coln Valley Smokery Limitedi ja John Ross Jr Ltd, kogukäibega 18,6 miljonit eurot eelmisel aastal. Vastse ostu Trio käive oli eelmisel aastal tublisti kaalukam: 51,4 miljonit eurot – nii et Kasela jutt 100 miljoni eurose käibe piiri lõomisest on igati realistlik. Kui tubli kasumi suudab Kasela ettevõtteid integreerides välja pigistada, näitab aeg. Kõik eeldused kasumi suurendamiseks on igatahes loodud.

Aksia heitlik saatust

PRFoodsi aktsia käekäik Tallinna börsil alates börsi põhinimekirjaga liitumisest

2010. aastal (2014 eraldus Premia) on siamaani olnud heitlik. Käive on olnud suhteliselt väike, investoritele pole aktsia just ülearu atraktiivne olnud. Alles eelmisel aastal kurtis Kasela, et ettevõtte aktsia on alahinnatud. Viimase kuue kuuga on aktsia tõusnud 11 protsenti ja laienemissotsuse peale tegi samuti positiivse jõnksu.

Nii või teisiti – kui PRFoodsist kujuneb suur edulugu, saavad sellest osa kõik, kes soovivad sellesse Tallinna börsil investeerida. Kes usub, et Kasela on võidumees, peab lihtsalt aktsiaid soetama, nii lihtne ongi.

Jah, muidugi on võimalik, et PRFoods ei jää igavesti Eesti kalatööstust ja Tallinna börsi kaunistama – ettevõtteid laiendatakse ja ühendatakse ka mahamüümise eesmärgil. On ka täiesti arusaadav, et kui Kaselal ka selline plaan peaks olema, siis ta sellest veel ei räägi.

Võib vaid ette kujutada, kui lahjaks ja luiseks jääb Tallinna börs, kui seal pole enam ei Tallinkit ega PRFoodsi. Ent isegi kui kohaliku börsi käekäigu pärast muretsemine kuulub ühe tuntud ettevõtja mõttemaailma hulka, on ettevõtte head tulemused ja nende parandamise võimalikkus sellest arusaadavasti eespool.

ÄRIPÄEV EETRIS

Tütarlaps, kohtu-keiss võib tulla

Suurettevõtja Urmas Sõõrumaa räägib Tegusa Tallinna plaanidest ja sellest, kui kaugel või lähedal on valimisliit Edgar Savisaarele. Tallinna koolide lepingu ja Signaali omanikeringiga seotud küsimuste peale läheb ta aga närvi.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

82,5

miljoni euroni ulatus Viru Keemia Grupi esimese kuue kuu käive, mis on aasta võrdluses 24% võrra parem tulemus. Puhaskasum ulatus 1,9 miljoni euroni.

30.08.2017

SEADUSANDLUS JA MÜÜK

Seda peab iga müügiinimene teadma!

Info ja registreerimine: www.bestsales.ee

soodushind **99 EUROT + KM** **Äripäev**

REPLIIK

Ebapiisav keeleoskus ajab linnaosa katusele

Sügisesteks valmisteks võiksid poliitikud oma relvastuse võtta veel ühe valimislubaduse – hakata võimule saades koostama korrektses eesti keeles pressiteateid.

Viimastel päevadel on silma torganud kaks kirjatükki, mis olid välja saadetud Lasnamäe linnaosa valitsusest linnaosa vanema Maria Jufereva nimel, kes peaks sügisel kandideerima kohalike omavalitsuste valimistel. "Keskerakondlased võtavad korteriküsimus oma kontrolli alla," teatab Jufereva ja soovib probleemide

ÜLO TOOMASLU
toimetaja

► Pressiteade räägib sellest, et Sergei Metlev tahab pääseda katusele ja et tervet Lasnamäed katab katus. Sinna tahaks isegi pääseda.

lahendamiseks võtta kasutusele "sümmeetrilised meetmed", aga linnaosa vanem kinnitab, et juba praegu "valmistab ette Lasnamäe Linnaosa Valitsus korteriühistute kõige levinumate küsimuste nimekirja". Pressiteade lausa kubiseb viigadest. Selgelt on näha, et selle koostaja või tõlkija emakeel ei ole eesti keel ja eesti keele oskus on tal nõrk.

Teine pressiteade räägib sellest, et Sergei Metlev tahab pääseda katusele: "Kui Sergei tahab linnaosa katusele, siis mina isiklikult ei näe selleks ta-

kustusi. Kui tema peaks ise vastutama oma turvalisuse eest! Samuti tema peaks garanteerima, et see ei häiriks linnaosa valitsuse tööd," märkis Lasnamäe linnosa vanem Maria Jufereva. Peale ebatavalise sõnade järjekorra ja tähevea loome siit, et tervet Lasnamäe linnaosa katab katus. Sellisele katusele tahaks isegi pääseda.

Miks saadab Lasnamäe linnaosa pressiteenistus sellist soga süüdimatult paljudele väljaannetele? Ilmselt lohakusest. Soovitan pressiteenistusel tekstid üle vaadata.

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE, VAID OMA TEGEVUSELE

Kasutatud büroo- ja muu mööbel

Hinnad alates **35 €**

Hinnad alates **35 €**

Hinnad alates **35 €**

E-N 10-17 R 10-18
Tähetorni 21j, Tallinn,
Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

TASUB TEADA

Apple'i edukas kolmas kvartal

Käive: 45,4 miljardit dollarit
Kasum aktsia kohta: 1,67 dollarit
iPhone'i müük: 41 miljonit eksemplari
Teenustest saadud käive kasv: +22%
Vaba raha hulk: 261,5 miljardit dollarit

Apple'i aktsia on aasta algusest ligi kolmandiku kallinenud

Telefonitootjate turuosa

protsentides	
Samsung	22,1
Apple	11,4
Huawei	10,7
OPPO	8,2
Xiaomi	6,4
teised	41,3

ALLIKAS: TELECOMLEAD.COM

TEHNOLOOGIA

Apple on teise jala alla saanud

Tim Cookil oli teisipäeval põhjust rahuloluks: Apple andis analüütikutele ninanipsu.

LIINALAKS
liinalaks@aripaev.ee

Äripäev

30
protsendi jagu on Apple'i aktsia kosunud aasta algusest.

Pärast seda, kui Apple – oodatust paremad – teise kvartali tulemused avaldas, rallis aktsia ligi 6 protsenti, 160 dollarile, ning ettevõtte turuväärtus tõusis 800 miljardile dollarile. Kuna mul on endal portfellis 94 Apple'i aktsiat, oli seda tõusu muidugi kaunis jälgida. Analüütikud olid kartnud halvemat – Apple'i iPhone'i-eelne kvartal on traditsiooniliselt teistest pisut nõrgem, sest siis on uue iPhone'i ootused kõrgeks aetud ja potentsiaalsed ostjad hoiavad oma raha pigem uue toote jaoks. Kuid ootused said veidi ületatudki.

Investoritele teeb samas jätkuvalt mu-

ret Hiina: seal langes käive ligi 10 protsenti, 8 miljardile dollarile, kuid lohutuseks saab tuua, et varasemas kvartalis langes käive lausa 14 protsenti, nii et Apple'i juht Tim Cook andis intervjuus Bloombergile mõista, et seal oodatakse olukorra paranemist. Sellest hoolimata pakuvad kohalikud Hiina lille- ja hirsitehnoloogia nime kandvad nutitelefoni tootjad – vastavalt Huawei ja Xiaomi – piisavalt karmi konkurentsi: nad on odavamad ja tehniliselt on nad ka oluliselt paremad kui aastaid tagasi. Globaalses plaanis on kahe viimase turuosa aastaga tublisti kasvanud, samal ajal kui Apple'il on see kahanenud 0,4 protsenti, 11,4 protsenti peale, mis annab talle maailmas teise koha.

Mitte ainult telefon

Nutitelefoni müügi kohta mainis Tim Cook, et aasta lõikes on müüki kasvatatud "kahekohalise protsendinumbri võrra". Kuid investori jaoks on hea teada, et telefonimüügi kõrval on ka teenuste osa korralikult käima saanud. Teenuste segmenti käive oli möödunud kvartalis 7,3 miljardit dollarit – tervelt miljardi võrra rohkem kui aasta varem – ning tendents on kasvav.

Teenusteäri tähendab Apple'i puhul teiste hulgas iTunesi, Apple Musicut, iCloudi, mobiilimakset Apple Payd, mis sel aastal ka Soome, Rootsi ja Taani tuleb, ja App Store'i. Siin aitab Apple'it paisutada tõenäoliselt sama trend mis teiste teenusepakkujate, näiteks Microsofti, puhul – elu kolib aina enam pilve ning siin on võimalik suurt raha teenida.

Kuid üks kaval asi on teenuseäri puhul veel: nimelt aitab see ka teisi Apple'i tooteid müüa. Lihtne turundusloogika ütleb, et kui keegi on asunud juba Apple'i teenuseid kasutama ja sellega ära harjub, siis ei kipu ta teist liiki telefoni ostma.

Apple panustab suurelt uuendustesse. Selles kvartalis paisusid arenduskulud 2,9 miljardile dollarile. Apple'i selle poolaasta patendinimekirja on muljetavaldav, ulatudes hääleotsingust ja kõrvaklappide elektriautodega seotud tehnoloogiateni.

Sel poolaastal on Apple ka mitu ostu teinud, millest kontsern loodab tulevikus äri kasu: näiteks Soome unesensoreid tootva ettevõtte Bedditi, automaatsereimisäpi Workflow, Saksamaa silmasensoritootja SensoMotoric Instrumentsi ja kunstliku intelligentsi arendava Lattice

Data – mille puhul on ainsana teada tehingu hind: 200 miljonit dollarit.

Kuna mulle meeldib vaba sõna, siis teigi veidi tuska Apple'i teade, et ta lõpetab Hiinas ligikaudu 60 äpi pakkumise, mille-ga hiinlased said kasutada VPN-teenuseid ja seega sealse riigi suure venna silma eest varjuda. Apple ei soovinud Hiina võimudega vastamisi minna: Hiina turg on suur ning pealegi arendab Apple seal oma esimest andmeüksust ja teeb koostööd kohalike ettevõtetega. Kuigi huvitav on see, et just suurte tehnoloogiaettevõtetele oleks hea võimalus murda mitmes riigis maad võtvaid püüdlusi ebamugavaid debatte keelustada.

Aktionäridele hea kvartal

Kui aasta alguses avaldasin arvamust, et Apple'il on lagi kätte jõudnud ja 120 dollari pealt enam ei tõusta, siis suutis aktsia taas üllatada. Väärtpaber on – kas just tänu Apple'i hiiglaslikule aktsiate tagasiosutprogrammile, millega tehti algust selle kümnendi alguses ning mille raames on investoritele voolanud kolmekohaline miljardisumma – tõusnud aasta algusest tubli 30 protsenti.

A Äripäeva Akadeemia

13.09.2017

Guido Paomees

€ 199 € (km-ga 238,80 €)
Kehtib kuni 11.08.17
Tavahind: 259 € (km-ga 310,80 €)

Nutikas ajakasutus

Mida teha, kui oled kaotanud kontrolli oma ajakasutuse üle?

50€ soodsamalt

Kui tood oma vana tökorras 18–55mm Kit-objektiivi Photopointi, saad uue Tamroni veel 50€ soodsamalt ●

18–200mm

F/3.5–6.3 Di II VC
ülikerge konstruktsiooniga 11× suum
Hind vahetusega ● 179€

229€
~~249€~~

349€
~~599€~~

18–270mm

F/3.5–6.3 Di II PZD
universaalne 15× supersuum
299€ ● hind vahetusega

499€
~~629€~~

16–300mm

F/3.5–6.3 Di II VC PZD Macro
16mm lainurgast ülipikk ulatus
kuni 300mm telesuumini
Hind vahetusega ● 449€

17–50mm

F/2.8 XR Di II LD (IF)
Läbiva 2.8 avaga hea valik asenduseks Kit-objektiivile
(Saadaval ka stabilisaatoriga VC mudel 439€)
279€ ● hind vahetusega

329€
~~379€~~

5 AASTAT
GARANTIID

Mudelid Canon, Nikon ja Sony peegelkaameratele → photopoint.ee/tamronid
Soodushinnad ja vahetuspakkumine kehtib kuni 31. augustini.

TAMRON

